

LUCKY TOUR

PARCOURS / TOUR

Bienvenue à l'Institut des Sciences naturelles !

Découvre des spécimens arrivés dans nos collections grâce au hasard et à la chance, et trouve le mot-mystère !

→ Pour commencer, va dans la Salle des Mosasaures.

Welcome to the Institute of Natural Sciences!

Discover specimens that entered our collections by chance and luck, and solve the mystery word!

→ To start, go to the Mosasaur Hall.

Welkom in het Instituut voor Natuurwetenschappen!

Ontdek stukken die door toeval en geluk in onze collecties terecht zijn gekomen, en los het woordraadsel op.

→ Ga van start in de Zaal van de Mosasauriërs.

É.R. VUL MICHEL VAN CAMP - 29 RUE VAUTIER / VAUTIERSTRAAT - 1000 BRUXELLES / BRUSSEL - © IRSNB / KBIN / RBINS - 10/2023

MOSASAURES MOSASAURIËRS MOSASAURS

natural
sciences
.be

loterie nationale
BIEN PLUS QUE JOUER

6 nationale loterij
MEER DAN SPELEN

Pas de science, sans chance ni coincidence

Geen wetenschap, zonder geluk en toeval

1 Un mosasaure géant

C'est en extrayant de la craie dans une carrière près de Mons qu'en 1885, un ouvrier trouve, par chance, le plus grand mosasaure belge et l'un des plus grands du monde : 12,5 m de long !

→ Quel est son nom scientifique ?

1 Een reuzenmosasaurus

In 1885 vond een arbeider bij het delven van kalk in een groeve bij Bergen bij toeval de grootste Belgische mosasaurus en tevens een van de grootste ter wereld: 12,5 m lang!

→ Wat is zijn wetenschappelijke naam?

1 A giant mosasaur

In 1885, while extracting chalk from a quarry near Mons, a worker found by chance the largest Belgian mosasaur and one of the largest in the world: 12.5 m long!

→ What is its scientific name?

O: *Carinodens belgicus*

I: *Mosasaurus lemonnieri*

S: *Hainosaurus bernardi*

1
...

DINOSAURES DINOSAURIËRS DINOSAURS

2 Une découverte fortuite

En 1878, à -322 m dans une mine de charbon, des mineurs sont en veine : ils tombent sur des troncs d'arbre remplis d'or ! En fait, ce sont des fossiles d'*Iguanodon* incrustés de pyrite, un minerai aux reflets dorés. Un véritable trésor national !

→ Dans quelle commune belge se situait le charbonnage ?

2 Een toevallige ontdekking

In 1878 stuitten mijnwerkers op 322 m diepte in een kolenmijn op boomstammen vol met goud ! Het waren fossiele *Iguanodon*beenderen doorspekt met pyriet, een goudglanzend mineraal. Een echte nationale schat !

→ In welke Belgische gemeente lag de mijn ?

2 An unexpected discovery

In 1878, 322 m down in a coal mine, miners came across gold-filled tree trunks ! They were in fact *Iguanodon* fossils encrusted with pyrite, a gold-shimmering mineral. A real national treasure !

→ In which Belgian town was the coal mine located ?

A: Bernissart

Y: Heist

E: Spa

2

...

3 Cygne géant

En élargissant une route à Kundur, en Russie, des bulldozers ont dégagé par hasard les premiers ossements de ce dinosaure dont le cou rappelle celui du cygne, d'où son nom qui signifie « cygne géant ».

→ Quel est son nom scientifique ?

3 Reuzenzwaan

Bij wegwerkzaamheden in Kundur (Rusland), legden bulldozers toevallig de eerste beenderen van deze dinosaurus bloot. Zijn nek doet denken aan die van een zwaan, vandaar zijn naam die "reuzenzwaan" betekent.

→ Wat is zijn wetenschappelijke naam ?

3 Giant swan

At Kundur (Russia), bulldozers were widening a road when they uncovered fortuitously the first bones of this dinosaur. Its neck resembles that of a swan, hence its name, which means "giant swan".

→ What is its scientific name ?

O: *Titanosaurus*

Z: *Amurosaurus*

P: *Olorotitan*

3

...

2

→ Remets les dessins dans l'ordre. Zet de tekeningen in de juiste volgorde. Put the pictures in the right order.

4

4 Une chance pour les mammifères

Il y a 66 millions d'années, l'impact d'une énorme météorite au large du Mexique provoque la fin des grands dinosaures. Les mammifères et d'autres animaux se diversifient alors et certains deviennent même des géants...

→ Où en France est tombée la météorite ci-dessus ?

4 Een kans voor de zoogdieren

66 miljoen jaar geleden verdwenen de grote dinosauriërs na de inslag van een enorme meteoriet in de buurt van Mexico. Zoogdieren en andere soorten diversifieerden en sommige werden zelfs reuzen ...

→ Waar in Frankrijk viel deze veel kleinere meteoriet?

4 A chance for mammals

66 million years ago, the impact of a large meteorite off the coast of Mexico caused the extinction of the big dinosaurs. Mammals and other species diversified and some even became giants.

→ Where in France did this much smaller meteorite fall?

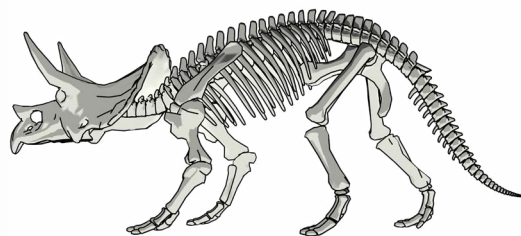
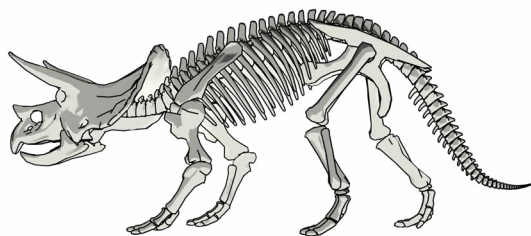
C: Le Mont-Saint-Michel

K: Montpellier

M: Le Mont-Dieu

4

...

→ Trouve les 7 erreurs. Zoek de 7 verschillen. Spot the 7 differences.

5

250 ANS 250 JAAR 250 YEARS

5 Une pêche extraordinaire

En juillet 2020, en face de Zeebruges, un bateau de pêche à la crevette remonte dans ses filets... la défense d'un éléphant de forêt européen disparu de nos régions avant le mammoth !!!

→ À quelle espèce appartenait-elle ?

5 Een uitzonderlijke vangst

In juli 2020 troffen garnaaivissers voor de kust van Zeebrugge iets bijzonders aan in hun netten: de slag tand van een Europese bosolifant die nog vóór de mammoet uit onze contreien verdween!

→ Tot welke soort behoorde hij?

5 An exceptional catch

In July 2020, a shrimp vessel fishing off the coast of Zeebrugge hauled up a surprising discovery: the tusk of an European forest elephant that disappeared from our region before the mammoths!

→ What species did it belong to?

D: *Elephas maximus*

V: *Loxodonta cyclotis*

U: *Palaeoloxodon antiquus*

5

...

6 Une star européenne

Découvert par accident en 1860 lors de travaux le long de la rivière qui passe à Lierre, ce mammoth attire les foules : à l'époque, le seul autre spécimen monté « en position de vie » est exposé à Saint-Pétersbourg !

→ Depuis quand est-il exposé dans notre musée ?

6 Een Europese ster

Wat een geluk dat deze mammoet ontdekt werd in 1860 tijdens werkzaamheden langs de rivier in Lier! Toen, een echte publiekstrekker, want om een andere levensechte mammoet te zien, moest je anders naar Sint-Petersburg!

→ Vanaf welk jaar staat hij al in ons museum?

6 A European star

What a luck! Discovered in 1860 during work along the river that runs through Lier, this mammoth attracted huge crowds because at the time, the only other mounted specimen in the world was on display in St Petersburg!

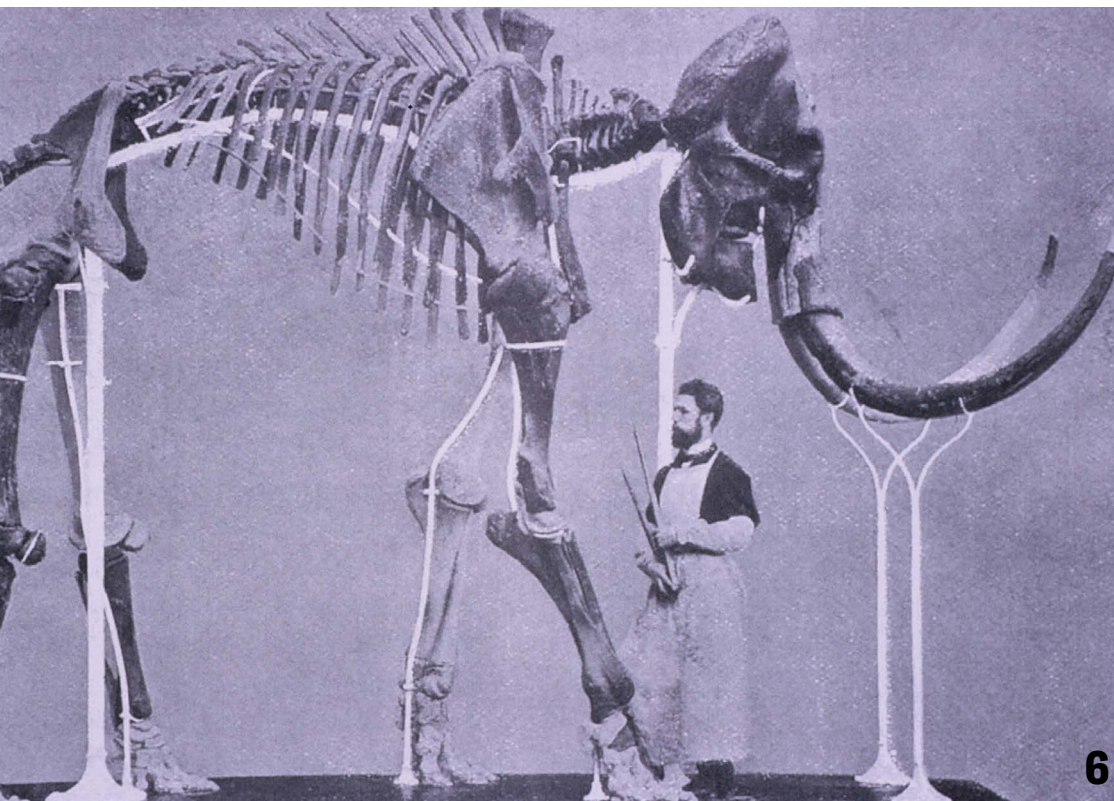
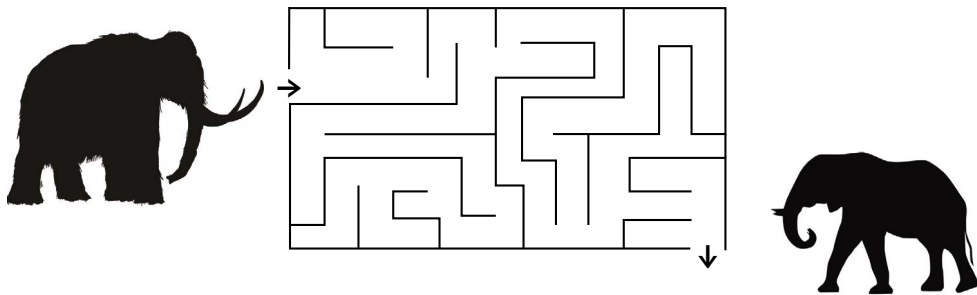
→ From what year on has it been on display in our museum?

H: 1869

R: 1875

Q: 1881

6
...

? Le mot-mystère

→ Reporte ci-dessous les 6 lettres qui forment le mot-mystère et rends-toi au MuseumShop pour recevoir ta carte mashup. Elle te permettra de faire des photos de toi, ta famille, tes amis... Envoie-les nous via [facebook@naturalsciences.be](https://www.facebook.com/naturalsciences.be) et nous publierons les plus chouettes sur notre page Facebook !

? Woordraadsel

→ Schrijf hieronder de 6 letters die het mysterieuze woord vormen en ga naar de MuseumShop om je mashupkaart op te halen. Gebruik de kaart om grappige foto's te maken van jezelf, je familie of je vrienden. Stuur ze naar [facebook@naturalsciences.be](https://www.facebook.com/naturalsciences.be) en wij plaatsen de leukste op onze Facebook-pagina!

? The Mystery Word

→ Write the 6 letters that make up the mystery word below and go to the MuseumShop to receive your mashup card. Use it to take funny photos of yourself, your family, or your friends. Send them to [facebook@naturalsciences.be](https://www.facebook.com/naturalsciences.be) and we'll post the best ones on our Facebook page!

4	2	1	6	5	3
...

Tu trouveras d'autres parcours et toutes les infos sur les salles, les expos, les stages, les animations anniversaires, le paleoLAB... sur [sciencesnaturelles.be](https://www.sciencesnaturelles.be).

Je vindt nog meer parcours en info over onze permanente en tijdelijke tentoonstellingen, rondleidingen, verjaardagsfeestjes en het paleoLAB op [natuurwetenschappen.be](https://www.natuurwetenschappen.be).

You can find other trails and more information about permanent and temporary exhibitions, guided tours, birthday parties and the paleoLAB at [naturalsciences.be](https://www.naturalsciences.be).